

ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 355.34:378.14

DOI 10.59226/3041-1971.1.2025.48-58

МЕДВІДЬ Михайло Михайлович

доктор економічних наук, професор,
заступник начальника Київського інституту
Національної гвардії України
з навчально-методичної роботи

ORCID ID 0000-0002-4506-8020

ПЛАКСІН Андрій Анатолійович

кандидат педагогічних наук, начальник факультету
забезпечення державної безпеки

Київського інституту Національної гвардії України

ORCID ID 0000-0002-0370-9256

ДЕМ'ЯНИШИН Володимир Миколайович

кандидат педагогічних наук, доцент,
заступник начальника факультету з навчальної
та наукової роботи – начальник навчальної частини
факультету службово-бойової діяльності
Національної гвардії України

Київського інституту Національної гвардії України

ORCID 0000-0003-1734-4021

НЕТРЕБЕНКО Арсеній Олександрович

курсант другого відділення 222-ї навчальної групи
курсу № 1 факультету службово-бойової діяльності
Національної гвардії України

Київського інституту Національної гвардії України

ORCID 0009-0002-3953-4862

ВЛАСЮК Валерій Васильович

кандидат військових наук, доцент,
заступник начальника кафедри тактики
та тактико-спеціальної підготовки
факультету службово-бойової діяльності
Національної гвардії України

Київського інституту Національної гвардії України

ORCID 0000-0002-2140-3250

МЕТОДИКА ПЕРЕГЛЯДУ ЗМІСТУ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ВИЩОГО ВІЙСЬКОВОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

У статті за результатами проведеного дослідження обґрунтовано методику перегляду змісту освітньої програми вищого військового навчального закладу на прикладі Київського інституту Національної гвардії України. Складовими методики запропоновано: вхідні дані (наявність змін у нормативно-правових актах, що впливають на перегляд змістового наповнення освітньої програми вищого військового навчального закладу; результатів опрацювання опитувань стейкхолдерів); обговорення змісту здобутої інформації на нарадах, радах вищого військового навчального закладу (процес вивчення); врахування змін до Закону України «Про вищу освіту» та до інших нормативно-правових актів; урахування пропозицій стейкхолдерів: здобувачів вищої освіти за освітньою програмою, випускників за освітньою програмою, представників роботодавців (замовників), представників академічної спільноти; перегляд структурно-логічної схеми освітньої програми за періодами підготовки військового фахівця; вихідні дані (проект освітньої програми вищого військового навчального закладу). Запропоновано синергію інтеграції базової загальновійськової підготовки в курс професійної військової освіти Л1-А в освітніх програмах вищого військового навчального закладу.

Ключові слова: кадрове забезпечення військового формування; підготовка майбутніх офіцерів; вищий військовий навчальний заклад; освітня програма; структурно-логічна схема; синергія; Національна гвардія України.

Постановка проблеми. Кадрове забезпечення військового формування – комплекс заходів, спрямованих на його забезпечення кадрами відповідно до потреб мирного і воєнного часу [1], а вищий військовий навчальний заклад (ВВНЗ) – заклад вищої освіти державної форми власності, який здійснює на певних рівнях вищої освіти підготовку курсантів (слухачів, студентів), ад'юнктів для подальшої служби на посадах офіцерського (сержантського і старшинського) складу з метою задоволення потреб військового формування. Підготовка курсантів, слухачів, студентів чи ад'юнктів здійснюється за освітньою програмою (ОП) – єдиним комплексом освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою ОП цілей та результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій) [2].

Зміст діяльності, для якої формується кадрове забезпечення, є несталою. Постійні зміни в діяльності призводять до перегляду ОП, мета яких – підготовка майбутніх висококваліфікованих фахівців. Варто звернути увагу на те, що на перегляд ОП також впливають зміни в нормативно-правових актах з організації освітнього процесу. Що більш специфічною є підготовка, то більше нормативно-правових актів, то

більше змін потребуватимуть ОП. Проте в якій послідовності враховувати будь-які зміни в змісті ОП?

Отже, практичною проблемою дослідження є відсутність методики перегляду змісту ОП ВВНЗ.

Аналіз актуальних наукових досліджень і публікацій. Як показав досвід акредитацій, проведених Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, значна кількість ОП має недоліки, викликані порушенням логіки та формальним ставленням до формування змісту ОП. Ухвалені Національним агентством рішення за період його діяльності з 01.09.2019 по 31.12.2020 засвідчують, що умовні акредитації та відмови в акредитації, яких є 365 з 1400 розглянутих ОП, передусім мають проблеми щодо проектування ОП та їх структури. Це демонструє оцінка відповідності Е, отримана ними переважно за 2 критерієм – Структура і зміст ОП (79% ОП, які не отримали акредитацію на 5 років). Водночас наявна проблема: у випадку, коли в межах ліцензованої спеціальності заклад вищої освіти має право відкрити кілька ОП, постає питання їх практичної, наукової, методичної диференціації. Для оптимальної відповідності визначеним параметрам, гармонійного забезпечення вимог та потреб стейкхолдерів, дотримання вимог законодавства, залучення кращих практик при формуванні ОП ЗВО потребує фахівців з необхідним досвідом та знаннями [3].

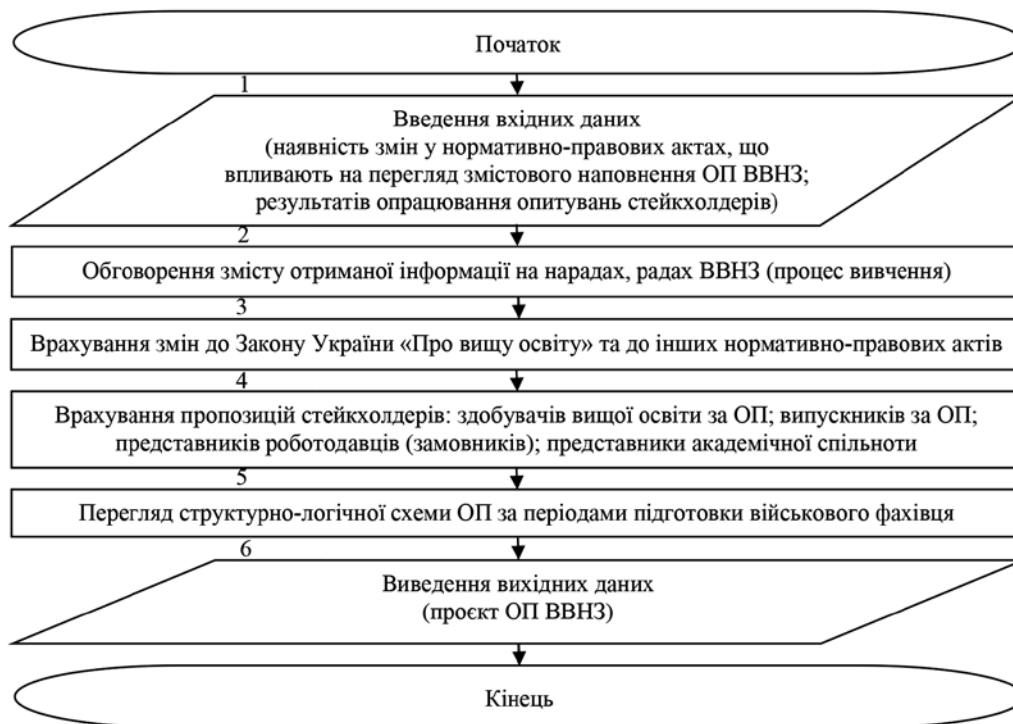

Рис. 1. Схема методики перегляду змісту ОП ВВНЗ

Послідовність (етапи) розроблення ОП спеціалізованої освіти наукового спрямування запропонувала Л. Горбань [4] – соціальне замовлення; цілепокладання; розроблення результату реалізації ОП; розроблення змісту ОП; розроблення форм і педагогічних технологій організації дослідницької діяльності в рамках ОП.

Основні аспекти, які варто враховувати під час створення ОП для дистанційного навчання, на думку Н. Крупениної, Н. Гриняєвої та Т. Заводнього, охоплюють [5]: чітке визначення цілей, активну роль викладача, використання сучасних технологій, гнучкість та адаптованість ОП, системи оцінювання й формування навичок саморегуляції.

Результати дослідження О. Ровенської, В. Астахова, І. Дмитришина [6] підтверджують ефективність розробленої методики перегляду й оновлення ОП шляхом опитування за допомогою онлайн-конструктора анкет Google Forms. А також подальшої діяльності робочої групи, основні переваги якої полягають у тому, що: процедура обговорення ОП охоплює широке коло опитуваних; реалізується принцип студенто-центрованого навчання; є можливість зручного збору результатів анкетування через систему оповіщень та можливість відправлення листів окремим групам стейкхолдерів; здійснюється аналіз та систематизація результатів обговорення за багатьма напрямками.

Важливим елементом ОП є її структурно-логічна схема. Описана І. Ясеновою [7] методика розрахунку структурно-логічних схем відрізняється від наявних визначенням раціональних часових інтервалів для розміщення модулів дисциплін, за яких навантаження студента є рівномірним у навчальному плані.

Наукові дослідження, присвячені формуванню ОП для ВВНЗ, здійснюють М. Медвідь [8–11], М. Кіторов [8; 11], Ю. Медвідь [8; 9], А. Плаксін [10].

Наявна значна кількість публікацій, присвячених тематиці формування та перегляду змісту ОП, що засвідчує її високу актуальність і виявляє відсутність єдиного погодженого наукового підходу до її розгляду. Проте дослідження, присвячені науковому обґрунтуванню методики перегляду змісту ОП ВВНЗ, не зустрічаються.

Метою статті є обґрунтування методики перегляду змісту ОП ВВНЗ на прикладі Київського інституту Національної гвардії України (КІ НГУ).

Виклад основного матеріалу. Поняття «методика» визначено як «сукупність взаємопов'язаних способів та прийомів доцільного проведення будь-якої роботи» [12, с. 552].

Пропонуємо розглянути *методику перегляду змісту ОП ВВНЗ*. Складовими методики перегляду змісту ОП ВВНЗ є (рис. 1):

– вхідні дані (наявність змін у нормативно-правових актах, що впливають на перегляд змістового на-

повнення ОП ВВНЗ; результатів опрацювання опитувань стейкхолдерів);

– обговорення змісту отриманої інформації на нарадах, радах ВВНЗ (процес вивчення);

– врахування змін до Закону України «Про вищу освіту» та до інших нормативно-правових актів;

– врахування пропозицій стейкхолдерів: здобувачів вищої освіти за ОП; випускників за ОП; представників роботодавців (замовників); представників академічної спільноти;

– перегляд структурно-логічної схеми ОП за періодами підготовки військового фахівця;

– вихідні дані (проект ОП ВВНЗ).

Розглянемо окремі складові методики на прикладі КІ НГУ.

Зміни в нормативно-правових актах, що впливають на перегляд змістового наповнення ОП ВВНЗ. Основні зміни в нормативно-правових актах, які відбулися у 2024 році, є такими:

– змінено вимоги до вибору освітніх компонентів [2];

– визначено Порядок проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту [13];

– змінено наповнення ОП професійної військової освіти «Базовий курс тактичного рівня L-1А» [14].

Врахування змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо вибору освітніх компонентів. Відповідно до пункту 15 частини першої статті 62 вибір освітніх компонентів у межах, передбачених відповідною ОП та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених ОП (не менш як 10 відсотків для спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання). При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати освітні компоненти, що пропонуються для інших ОП та рівнів вищої освіти, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в закладі вищої освіти. Відповідно до статті 9¹ ОП, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, повинні забезпечити виконання вимог відповідних професійних стандартів (за наявності). ОП може передбачати можливість присвоєння декількох додаткових професійних кваліфікацій, що формуються за рахунок її вибіркового освітніх компонентів. Здобувачу вищої освіти за результатами виконання ОП може бути присвоєно не більш як дві професійні кваліфікації [2].

Враховуючи те, що в КІ НГУ реалізуються ОП за спеціальностями, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, то в кожній ОП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти достатньо для вибору освітніх компонентів обсягом 24 кредити ЄКТС; другого (магістерського) рівня (90 кредитів ЄКТС) – 9 кредитів ЄКТС; третього (освітньо-наукового) рівня (30 кредитів ЄКТС) – 3 кредити ЄКТС. Такі освітні компоненти доцільно формувати як трикредитні – такий підхід збільшить можливості у виборі освітніх компонентів. Враховуючи те, що ВВНЗ останніми роками визначають зменшення часу для реалізації 60 кредитів ЄКТС здобувачам вищої освіти четвертого року від десяти місяців до семи місяців, то в навчальних планах ОП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти доцільно відображати у восьмому семестрі три вибірково освітні компоненти, у четвертому та шостому – по дві вибірково освітні компоненти, а у другому – достатньо однієї.

Врахування визначення Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту. Базова підготовка здобувачів вищої освіти проводиться у закладах вищої освіти всіх форм власності, ВВНЗ, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, навчальних частинах (центрах) Збройних Сил, інших, утворених відповідно до законів військових формувань, правоохоронних органів спеціального призначення та Держспецтрансслужби, закладах освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, та тренінгових центрах органів поліції. Базова підготовка належить до ОП і навчальних планів закладів вищої освіти всіх форм власності та закладів освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, як окрема навчальна дисципліна і передбачає теоретичну підготовку в обсязі трьох кредитів ЄКТС, яка проводиться в цих закладах освіти, та практичної підготовки в обсязі семи кредитів ЄКТС, яка проводиться у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, навчальних частинах (центрах) Збройних Сил, інших, утворених відповідно до законів військових формувань, правоохоронних органів спеціального призначення, Держспецтрансслужби та закладах освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських. Практична підготовка може проводитися в регіональних (на-

вчальних) центрах підготовки населення до національного спротиву та тренінгових центрах органів поліції. Теоретична і практична підготовка базової підготовки курсантів і поліцейських, які навчаються в закладах освіти, проводиться згідно з навчальними планами у строки, визначені графіком навчального процесу, та відповідно до законодавства, яке регулює питання проходження служби цими категоріями осіб [13].

Враховуючи те, що курсанти ВВНЗ є військово-службовцями, важливо, щоб базова загальновійськова підготовка здійснювалася для такої категорії здобувачів вищої освіти на початку реалізації ОП. Відображення базової загальновійськової підготовки у змісті ОП дає можливість зараховувати навантаження науково-педагогічним працівникам на реалізацію цієї ОП.

У НГУ базова загальновійськова підготовка реалізовується відповідно до вимог наказу командувача НГУ [15], і за своїм змістом становить не 10, а 14 кредитів ЄКТС та не передбачає самостійну підготовку.

Врахування змін у наповненні ОП професійної військової освіти «Базовий курс тактичного рівня L-1A». Концепцією трансформації системи військової освіти, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.1997 № 1410 (зі змінами в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1490) [16], визначено, що здобуття тактичного рівня військової освіти здійснюється курсантами за ОП відповідних спеціальностей з одночасним опануванням ОП професійної військової освіти базового (L-1A) та фахового (L-1B) курсів тактичного рівня. На базовому курсі тактичного рівня професійної військової освіти (L-1A) здійснюється загальновійськова підготовка [14]. Перелік освітніх компонент ОП професійної військової освіти «Базовий курс тактичного рівня L-1A» у версії 2024 року зазнав змін порівняно з версією 2022 року [17]: виключено освітню компоненту «Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування військових формувань», додано – «Основи організації та ведення боротьби в електромагнітному середовищі та кіберпросторі», «Основи застосування безпілотних систем тактичного класу»; збільшено мінімальний обсяг освітньої компоненти «Бойова система виживання воїнів (у тому числі тактична медицина)» від 2 до 3 кредитів ЄКТС тощо.

Синергія інтеграції базової загальної військової підготовки в курс професійної військової освіти L1-A

в ОП ВВНЗ. Серед науковців не існує єдності у трактуванні сутності поняття «синергія». На основі огляду наукових досліджень синергія у праці Д. Колеснікова [18] розглядається як ефект від комбінованого залучення кількох взаємоузгоджених елементів вертикально-інтегрованої структури, що не дорівнює сумі ефектів від ізольованого функціонування кожного з елементів. У нашому випадку ефектом інтеграції базової загальної військової підготовки в курс професійної військової освіти L1-A буде економія часу та забезпечення збереження необхідного співвідношення часу на заняття та самостійну підготовку, що унеможливить від перевантаження здобувача вищої освіти при реалізації ОП (табл. 1).

Після проведення інтеграції змістові модулі навчальних дисциплін з базової загальновійськової підготовки мають стати за часом кратні двом, навчальні дисципліни повинні бути переглянуті щодо необхідності збільшення їх обсягу, оскільки для деяких їх частка за змістовим модулем «Базова загальновійськова підготовка» стане вагомою (рис. 2).

Необхідно звернути увагу на те, що для реалізації освітньої компоненти «Спеціальна фізична підготовка» час буде незмінним, враховуючи зміст Інструкції з організації фізичної підготовки в Національній гвардії України [20]. Крім того для визначення переліку компетентностей в ОП, для формування яких реалізуються згадані освітні компоненти, використовується стандарт вищої освіти та професійний стандарт, який формує професійну кваліфікацію «офіцер тактичного рівня (військові формування з правоохоронними функціями)» [21].

Врахування пропозицій стейкхолдерів. Означене питання детально розглянуто в розділах «Система внутрішнього забезпечення якості вищого військового навчального закладу» та «Організація системи зворотного зв'язку у вищому військовому навчальному закладі» монографії [8].

Перегляд структурно-логічної схеми ОП. Перед переглядом структурно-логічної схеми ОП варто звернути увагу на те, що у навчальному році перший семестр триває чотири місяці, другий – шість. Відповідно 60 кредитів ЄКТС у семестрах має розділятися пропорційно: у першому семестрі – 24 кредити ЄКТС, у другому – 36. Для здійснення моделювання структурно-логічної схеми ОП зручно використовувати таблицю, яка дасть можливість запобігти допущенню помилок (табл. 2).

Таблиця 1

**Варіант інтеграції базової загальної військової підготовки в курс професійної військової освіти
L1-A в ОП ВВНЗ**

№ з/п	Предмет базової загально-військової підготовки [15]	год.	Дисципліна курсу професійної військової освіти L1-A [14], ОП [19]	год.
1.	Національно-патріотична підготовка	10	Історія війн та воєнного мистецтва	60
2.	Заходи безпеки; Вогнева підготовка	127	Стрілецька зброя та вогнева підготовка	270
3.	Правова підготовка; Міжнародне гуманітарне право	8	Військове законодавство та міжнародне гуманітарне право	90
4.	Статути ЗСУ	6	Статути ЗСУ та їх практичне застосування (у тому числі стройова підготовка)	60
5.	Підготовка по зв'язку; Кібергігієна	8	Організація військового зв'язку	60
6.	Радіаційний, хімічний, біологічний захист	3	РХБ захист підрозділів (у тому числі екологія)	90
7.	Військова топографія	8	Військова топографія	90
8.	Військово-інженерна підготовка	30	Інженерна підготовка	90
9.	Професійно-психологічна підготовка	9	Військова педагогіка та психологія (у тому числі лідерство)	90
10.	Військово-медична підготовка; Основи виживання	28	Бойова система виживання воїнів (у тому числі тактична медицина)	90
11.	Розвідувальна підготовка	11	Розвідка	90
12.	Тактична підготовка	144	Загальна тактика	480
13.	Радіоелектронна боротьба	4	Організація та ведення боротьби в електромагнітному середовищі	60
14.	Фізична підготовка	24	Спеціальна фізична підготовка	510

Застосовуючи принцип доступності у навчанні під час формування структурно-логічної схеми підготовки майбутнього офіцера, виділяють умовні періоди формування компетентностей: перший семестр – солдата; другий, третій – командира відділення; четвертий, п'ятий – головного сержанта, що-

стий-восьмий – командира взводу, який повинен розуміти свою роль у виконанні завдань роти, батальйону. Відповідно до зазначеної схеми планується час на реалізацію військових практик (стажувань) на посадах командира відділення, головного сержанта, командира взводу у кінці умовного періоду від-

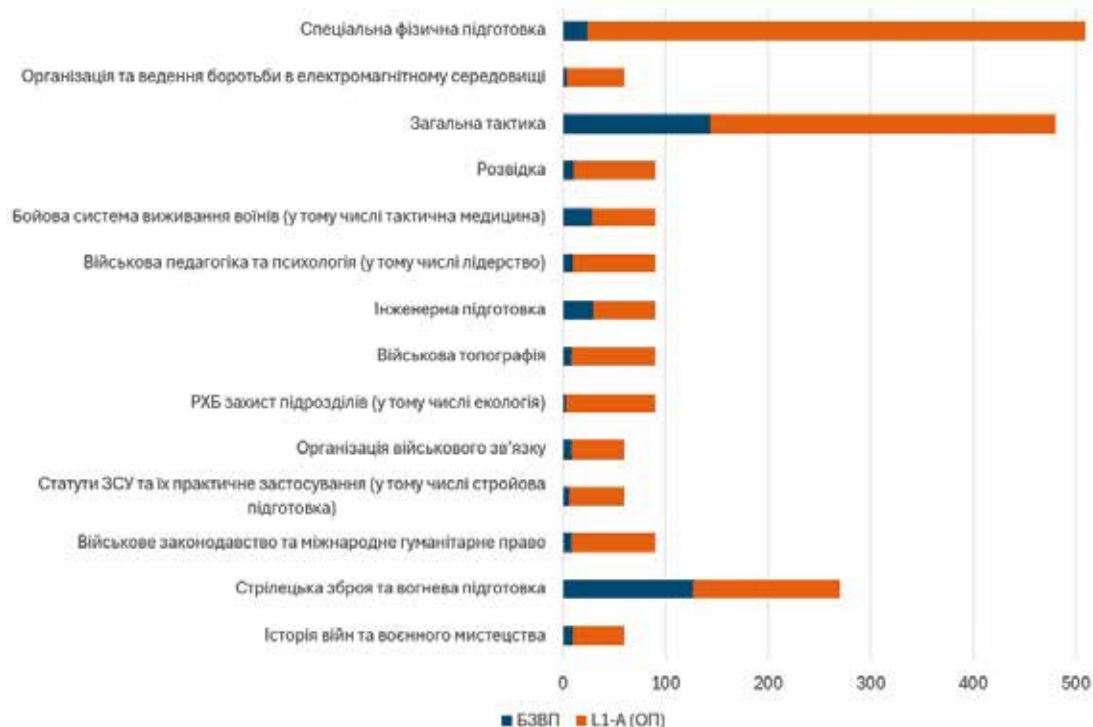

Рис. 2. Частка змістового модулю «Базова загальновійськова підготовка» в освітніх компонентах ОП

Таблиця 2

Варіант моделювання реалізації освітніх компонентів, що охоплюють змістовий модуль «Базова загальна військова підготовка» в структурно-логічній схемі ОП першого (бакалаврського) рівня ВВНЗ

Рівень	Солдат				Командир відділення						Головний сержант									
Рік	I рік навчання						II рік навчання													
Семестр	I семестр			II семестр			III семестр			IV семестр										
Місяць	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6
	Іст. В та ВМ		Іноземна мова			Вибіркова						Іноземна мова			Вибіркова					
	СЗСУ		СФП			УМ та ПК			Роз.	МГП		СФП			Вибіркова					
	Стрілецька зброя та вогнева підготовка																			
	Загальна тактика																			
	БСВВ		ОВЗ	БЕС	Філ. та соц.		ВП													
	ВТ		ІП		РХБЗ		ВП та П													

Рівень	Головний сержант				Командир взводу, його роль у виконанні завдань роти, батальйону															
Рік	III рік навчання						IV рік навчання													
Семестр	V семестр			VI семестр			VII семестр			VIII семестр										
Місяць	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6
			Іноземна мова			Вибіркова ОК						Іноземна мова			Вибіркова ОК					
			С. фізична підготовка			Вибіркова ОК						С. фізична підготовка			Вибіркова ОК					
																		Вибіркова ОК		
	ВП																ВС			

повідно до вимог [17]. Крім планування часу на вибіркові освітні компоненти, планується час на значні за обсягом освітні компоненти з рівномірним його розподілом між семестрами – це «Іноземна мова» та «Спеціальна фізична підготовка» відповідно до вимог [17; 20]. На першому році навчання варто відобразити основні освітні компоненти, які формують загальні компетентності відповідно до стандарту вищої освіти України. У нашому випадку, це «Українська мова та професійна комунікація», «Філософія та соціологія». Після цього початок структурно-логічної схеми заповнюємо освітніми компонентами, які містять змістовий модуль «Базова загальна військова підготовка». Вони заповнюють виділений умовний період формування компетентностей командира відділення.

Висновки та перспективи подальших досліджень. За результатами проведеного дослідження обґрунтовано методику перегляду змісту ОП

ВВНЗ на прикладі Київського інституту Національної гвардії України. Складовими методики запропоновано: вхідні дані (наявність змін у нормативно-правових актах, що впливають на перегляд змістового наповнення ОП ВВНЗ; результатів опрацювання опитувань стейкхолдерів); обговорення змісту отриманої інформації на нарадах, радах ВВНЗ (процес вивчення); врахування змін до Закону України «Про вищу освіту» та до інших нормативно-правових актів; врахування пропозицій стейкхолдерів: здобувачів вищої освіти за ОП, випускників за ОП, представників роботодавців (замовників), представників академічної спільноти; перегляд структурно-логічної схеми ОП за періодами підготовки військового фахівця; вихідні дані (проект ОП ВВНЗ). Запропоновано синергію інтеграції базової загальної військової підготовки в курс професійної військової освіти L1-A в ОП ВВНЗ.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Концепції військової кадрової політики в системі Міністерства оборони України на період до 2028 року : наказ Міністерства оборони України від 27.10.2023 № 637. URL: <http://surl.li/jkbyid> (дата звернення: 09.02.2025).
2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://surl.li/jhpt> (дата звернення: 09.02.2025).
3. Бутенко А., Єременко О. Роль гаранта у процесах забезпечення якості на етапі формуванні освітньої програми. *Університети і лідерство*. 2021. № 1. С. 45–60.
4. Горбань Л. В. Принципи та етапи розроблення освітньої програми спеціалізованої освіти наукового спрямування. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2020. № 4. С. 45–50.
5. Крупенина Н. А., Гриняєва Н. М., Заводній Т. В. Дисциплінарні основи створення ефективних освітніх програм з можливістю адаптації до дистанційної освіти України: перспективи та виклики. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)*. 2023. № 14. С. 259–270.
6. Ровенська О., Астахов В., Дмитришин І. Розробка системи систематичного перегляду і оновлення освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2021. № 2. С. 366–377.
7. Ясенова І. С. Методика розрахунку структурно-логічних схем. *Восточно-Европейский журнал передових технологій*. 2011. № 2 (2). С. 56–58.
8. Медвідь М. М., Медвідь Ю. І., Ктіторов М. О. Система внутрішнього забезпечення якості вищого військового навчального закладу: особливості, умови розвитку : монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. М. М. Медвідя. Київ, 2023. 107 с. URL: <http://surl.li/rqbxij> (дата звернення: 09.02.2025).
9. Медвідь М., Ковтонюк О., Медвідь Ю. Обґрунтування необхідності підготовки фахівців з морально-психологічного забезпечення для підрозділів Національної гвардії України. *Науковий вісник Київського інституту Національної гвардії України*. 2023. № 2. С. 6–14.
10. Медвідь М. М., Плаксін А. А., Данилевський А. О., Ткаченко О. В., Мальцев В. В., Курбатов А. А. Обґрунтування необхідності підготовки фахівців за спеціалізацією «Розвідувальне забезпечення виконання завдань підрозділами НГУ» спеціальності 254 Забезпечення військ (сил). *Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки»*. 2024. Вип. 1. С. 58–65.
11. Медвідь М. М., Мартинюк А. В., Ктіторов М. О. Методика формування варіанту сценарію розвитку вищого військового навчального закладу. *Науковий вісник Київського інституту Національної гвардії України*. 2024. Вип. 2. С. 6–15.
12. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2007. 1736 с.
13. Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських : постанова Кабінету Міністрів України від 21.06.2024 № 734. URL: <http://surl.li/luezaad> (дата звернення: 09.02.2025).
14. Освітня програма професійної військової освіти «Базовий курс тактичного рівня L-1А» : військова навчально-методична публікація начальникам (викладачам, інструкторам) ВВНЗ (ВНП ЗВО) ЗС України з організації та проведення базового курсу тактичного рівня L-1А від 06.2024 ВП 7-00(341)345.61. Центральне управління військової освіти Генерального штабу Збройних Сил України. 139 с.
15. Про затвердження базової загальновійськової підготовки Національної гвардії України : наказ командувача Національної гвардії України від 29.01.2025 № 111. 143 с.
16. Про трансформацію системи військової освіти : постанова Кабінету міністрів України від 15.12.1997 № 1410. URL: <http://surl.li/euabm> (дата звернення: 09.02.2025).
17. Організаційно-методичні рекомендації з розроблення (коригування) основних освітніх документів з підготовки військових фахівців офіцерського, сержантського (старшинського) складу у вищих військових навчальних закладах, закладах фахової передвищої військової освіти та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти : розпорядження Міністерства оборони України від 04.08.2022 № 19691/з.
18. Колесніков Д. В. Сутність синергії та класифікація її видів у дослідженні вертикально-інтегрованих структур. *Економічний вісник Національного гірничого університету*. 2013. № 2. С. 9–15.
19. Забезпечення державної безпеки підрозділами Національної гвардії України : освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти тактичного рівня військової освіти спеціальності 251 Державна безпека. URL: <https://surl.li/rxsfbo> (дата звернення: 09.02.2025).

20. Про затвердження Інструкції з організації фізичної підготовки в Національній гвардії України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 13.10.2014 № 1067. URL: <https://surl.li/mvship> (дата звернення: 09.02.2025).

21. Про затвердження професійних стандартів : наказ командувача Національної гвардії України від 26.03.2024 № 310дск. 143 с.

References

1. Pro zatverdzhennia Kontseptsii viiskovoi kadrovoi polityky v systemi Ministerstva oborony Ukrainy na period do 2028 roku : nakaz Ministerstva oborony Ukrainy vid 27.10.2023 № 637 [On Approval of the Concept of Military Personnel Policy in the System of the Ministry of Defence of Ukraine for the Period up to 2028: Order of the Ministry of Defence of Ukraine of 27.10.2023 No. 637]. URL: <http://surl.li/jkbyid> (accessed: 09.02.2025) [in Ukrainian].
2. Pro vyshchu osvitu : Zakon Ukrainy vid 01.07.2014 № 1556-VII [On Higher Education: Law of Ukraine of 01.07.2014 No. 1556-VII]. URL: <http://surl.li/jhtp> (accessed: 09.02.2025) [in Ukrainian].
3. Butenko, A., Yeremenko, O. (2021). Rol haranta u protsesakh zabezpechennia yakosti na etapi formuvanni osvitnoi prohramy [The role of the guarantor in quality assurance processes at the stage of forming an educational programme]. *Universytety i liderstvo*, 1, 45–60 [in Ukrainian].
4. Horban, L. V. (2020). Pryntsyipy ta etapy rozroblennia osvitnoi prohramy spetsializovanoi osvity naukovo-ho spriamuvannia [Principles and stages of development of the educational programme of specialised education in science]. *Osvita ta rozvytok obdarovanoi osobystosti*, 4, 45–50 [in Ukrainian].
5. Krupenyina, N. A., Hryniaieva, N. M., Zavodnii, T. V. (2023). Dystsyplinarni osnovy stvorennia efektyvnykh osvitnikh prohram z mozhlyvistiu adaptatsii do dystantsiinoi osvity Ukrainy: perspektyvy ta vyklyky [Disciplinary bases for creating effective educational programmes with the possibility of adaptation to distance education in Ukraine: prospects and challenges]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky (Seriiia «Pedahohika», Seriiia «Psykhohohiia», Seriiia «Medytsyna»)*, 14, 259–270 [in Ukrainian].
6. Rovenska, O., Astakhov, V., Dmytryshyn, I. (2021). Rozrobka systemy systematichnoho perehliadu i onovlennia osvitnikh prohrampidhotovky zdobuvachiv vyshchoi osvity [Development of a system of systematic review and updating of educational programmes for the training of higher education applicants]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*, 2, 366–377 [in Ukrainian].
7. Yasenova, I. S. (2021). Metodyka rozrakhunku strukturno-lohichnykh skhem [Methodology for calculating structural and logical schemes]. *Vostochno-Evropeiskyi zhurnal peredovykh tekhnolohiy*, 2 (2), 56–58 [in Ukrainian].
8. Medvid, M. M., Medvid, Yu. I., Ktitorov, M. O. (2023). Systema vnutrishnoho zabezpechennia yakosti vyshchoho viiskovoho navchalnoho zakladu: osoblyvosti, umovy rozvytku [System of internal quality assurance of a higher military educational institution: features, conditions of development] : monograph / edited by Doctor of Economics, Professor M. M. Medvid. Kyiv, 2023. 107 p. URL: <http://surl.li/rqbxij> (accessed 09.02.2025) [in Ukrainian].
9. Medvid, M., Kovtoniuk, O., Medvid, Yu. (2023). Obgruntuvannia neobkhidnosti pidhotovky fakhivtsiv z moralno-psykhohichnoho zabezpechennia dlia pidrozdiliv Natsionalnoi hvardii Ukrainy [Substantiation of the need to train specialists in moral and psychological support for the National Guard of Ukraine units]. *Naukovyi visnyk Kyivskoho instytutu Natsionalnoi hvardii Ukrainy*, 2, 6–14 [in Ukrainian].
10. Medvid, M. M., Plaksin, A. A., Danylevskiy, A. O., Tkachenko, O. V., Maltsev, V. V., Kurbatov, A. A. (2024). Obgruntuvannia neobkhidnosti pidhotovky fakhivtsiv za spetsializatsiieiu «Rozvidualne zabezpechennia vykonannia zavdan pidrozdilamy NHU» spetsialnosti 254 Zabezpechennia viisk (syl) [Substantiation of the need to train specialists in the speciality 'Intelligence Support for the Performance of Tasks by the NGU Units', speciality 254 Support of Troops (Forces)]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu. Seriiia «Pedahohichni nauky»*, 1, 58–65 [in Ukrainian].
11. Medvid, M. M., Martyniuk, A. V., Ktitorov, M. O. (2024). Metodyka formuvannia variantu stsenariiu rozvytku vyshchoho viiskovoho navchalnoho zakladu [Methodology for forming a variant of the scenario of development of a higher military educational institution]. *Naukovyi visnyk Kyivskoho instytutu Natsionalnoi hvardii Ukrainy*, 2, 6–15 [in Ukrainian].
12. Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy (z dod. i dopov.) [Great Explanatory Dictionary of the Modern Ukrainian Language (with additions and supplements)] (2007) / compiled and edited by V. T. Busel. Kyiv; Irpin: «Perun», 1736 p. [in Ukrainian].

13. Pro zatverdzhennia Poriadku provedennia bazovoi zahalnoviiskovoi pidhotovky hromadian Ukrainy, yaki zdobuvaiut vyshchu osvitu, ta politseiskykh : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 21.06.2024 № 734 [On approval of the Procedure for conducting basic general military training for citizens of Ukraine who receive higher education and police officers: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 21.06.2024 № 734]. URL: <http://surl.li/luezaad> (accessed 09.02.2025) [in Ukrainian].
14. Osvitnia prohrama profesiinoi viiskovoi osvity «Bazovyi kurs taktychnoho rivnia L-1A» [Educational programme of professional military education 'Basic course of tactical level L-1A'] : military educational and methodological publication for the chiefs (teachers, instructors) of higher education institutions (HEIs) of the Armed Forces of Ukraine on the organisation and conduct of the basic course of tactical level L-1A of 06.2024, VP 7-00(341)345.61. Central Department of Military Education of the General Staff of the Armed Forces of Ukraine. 139 p. [in Ukrainian].
15. Pro zatverdzhennia bazovoi zahalnoviiskovoi pidhotovky Natsionalnoi hvardii Ukrainy : nakaz komanduvacha Natsionalnoi hvardii Ukrainy vid 29.01.2025 № 111 [On Approval of the Basic Combined Arms Training of the National Guard of Ukraine: Order of the Commander of the National Guard of Ukraine of 29.01.2025 No. 111.] 143 p. [in Ukrainian].
16. Pro transformatsiiu systemy viiskovoi osvity : postanova Kabinetu ministriv Ukrainy vid 15.12.1997 № 1410 [On the transformation of the military education system: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 15.12.1997 № 1410]. URL: <http://surl.li/eu-abm> (accessed 09.02.2025) [in Ukrainian].
17. Orhanizatsiino-metodychni rekomendatsii z rozroblennia (koryhuvannia) osnovnykh osvitnikh dokumentiv z pidhotovky viiskovykh fakhivtsiv ofiterskoho, serzhantskoho (starshynskoho) skladu u vyshchyykh viiskovykh navchalnykh zakladakh, zakladakh fakhovoi peredvyshchoi viiskovoi osvity ta viiskovykh navchalnykh pidrozdilakh zakladiv vyshchoi osvity : rozporiadzhennia Ministerstva oborony Ukrainy vid 04.08.2022 № 19691/z. [Organisational and methodological recommendations for the development (adjustment) of basic educational documents for the training of military specialists of officer, sergeant (sergeant major) personnel in higher military educational institutions, institutions of professional higher military education and military educational units of higher education institutions: Order of the Ministry of Defence of Ukraine of 04.08.2022 № 19691/z]. [in Ukrainian].
18. Kolesnikov D. V. (2013). Sutnist synerhii ta klasyfikatsiia yii vydiv u doslidzhenni vertykalno-intehrovanykh struktur [The essence of synergy and classification of its types in the study of vertically integrated structures]. *Ekonomichnyi visnyk Natsionalnoho hirnychoho universytetu*, 2, 9–15 [in Ukrainian].
19. Zabezpechennia derzhavnoi bezpeky pidrozdilamy Natsionalnoi hvardii Ukrainy : osvitno-profesiina prohrama pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity taktychnoho rivnia viiskovoi osvity spetsialnosti 251 Derzhavna bezpeka [Ensuring state security by units of the National Guard of Ukraine: educational and professional programme of the first (bachelor's) level of higher education of the tactical level of military education, speciality 251 State Security]. URL: <https://surl.li/rxcfb0> (accessed 09.02.2025) [in Ukrainian].
20. Pro zatverdzhennia Instruksii z orhanizatsii fizychnoi pidhotovky v Natsionalnii hvardii Ukrainy : nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy vid 13.10.2014 № 1067 [On Approval of the Instruction on the Organisation of Physical Training in the National Guard of Ukraine: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of 13.10.2014 № 1067]. URL: <https://surl.li/mvship> (accessed 09.02.2025).
21. Pro zatverdzhennia profesiinykh standartiv : nakaz komanduvacha Natsionalnoi hvardii Ukrainy vid 26.03.2024 № 310dsk [On Approval of Professional Standards: Order of the Commander of the National Guard of Ukraine of 26.03.2024 № 310]. 143 p. [in Ukrainian].

Medvid Mykhailo

Doctor of Economics, Professor,
Deputy Head of the Kyiv Institute of the National
Guard of Ukraine
for Educational and Methodological Work

Plaksin Andrii

Candidate of Pedagogical Sciences,
Head of the Faculty of State Security
Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine

Demianyshyn Volodymyr

Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor, Deputy Head of the Faculty
for Academic and Research Affairs –
Head of the Educational Department
of the Faculty of Service and Combat Activities
of the National Guard of Ukraine
Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine

Vlasiuk Valerii

Candidate of Military Sciences, Associate Professor,
Deputy Head of Department of Tactics and Special
Tactic Training of Faculty of Service and Combat Activi-
ty of the National Guard of Ukraine
Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine

Netrebenko Arsenii

cadet of the second department of the 222nd study
group of the course No. 1 of the Faculty of Service and
Combat Activities of the National Guard of Ukraine
Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine

**METHODOLOGY FOR REVISING THE CONTENT
OF THE EDUCATIONAL PROGRAMME
OF A HIGHER MILITARY EDUCATIONAL
INSTITUTION**

Based on the results of the study, the article substantiates the methodology for revising the content of the educational programme of a higher military educational institution, using the example of the Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine. The components of the methodology are as follows: input data (availability of chang-

es in regulations affecting the revision of the content of the educational programme of a higher military educational institution; results of stakeholder surveys); discussion of the content of the information received at meetings, councils of higher military educational institutions (study process); consideration of amendments to the Law of Ukraine 'On Higher Education' and other regulations; taking into account the proposals of stakeholders: applicants for higher education under the educational programme, graduates of the educational programme, representatives of employers (customers), representatives of the academic community; revision of the structural and logical scheme of the educational programme by periods of training of a military specialist; initial data (draft educational programme of a higher military educational institution). The synergy of integrating basic general military training into the L1-A course of professional military education in the educational programmes of a higher military educational institution is proposed.

Keywords: military formation staffing; training of future officers; higher military educational institution; educational programme; structural and logical scheme; synergy; National Guard of Ukraine.